

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.294/2012/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a MININVEST Vagyonhasznosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság (felszámoló szervezet címe, felszámolóbiztos: Pál Krisztina - felszámolóbiztos címe), mint a bíróság által kijelölt felszámoló megbízásából eljár Dr. Nagy János Árpád ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek-, a Prekub Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Prekub János ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 6 238 541 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a ...-i Törvényszék 2012. március 14. napján kelt, 13.G.15-10-.../42. számú ítélete ellen az alperes részéről 43. sorszám alatt előterjesztett - 45. sorszám alatt kiegészített - fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2012. október 02. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperes marasztalásának összegét 1 859 541 (Egymilliónyolcszázötvenkilencezer-ötszáznegyvenegy) Ft-ra, és ezen összegnek a 2012. október 03. napjától a kifizetésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatára leszállítja, és a keresetet ezt meghaladó részében utasítja el, kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 280 000 (Kettőszáznyolcvanezer) Ft elsőfokú perköltséget, a felperes által az államnak megfizetendő eljárási illeték összegét 294 630 (Kettőszázkilencvennégyezer-hatszázharminc) Ft-ra felemeli, az ítélet ezt meghaladó részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 33 500 (Harmincháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 64 200 (Hatvannégyezer-kettőszáz) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperesi önkormányzat a Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) keretében 2004-ben a „...-i Általános Iskola, Óvoda felújítása és bővítése tanuszkodával” elnevezésű projekt Európai Unió támogatásának felhasználásával történő kivitelezésére eredményesen pályázott. A támogatott projekt szerződéskötésében, majd megvalósulásának nyomon követésében a V. Nonprofit Kft. ...-i Területi Iroda ... működött közre.

A peres felek között 2005. december 19-én vállalkozási szerződés jött létre, amelyben az alperes megrendelte, a felperes pedig elvállalta, a ..., ... szám alatt lévő a „...-i Általános Iskola és Óvoda felújítása és bővítése tanuszkodával” kivitelezését, az „A” S. Kft. által készített tender és kiviteli tervdokumentációban foglaltak alapján a tanuszkoda próbaüzemének lefolytatásával együtt - 61 268 661 Ft ÁFÁ-t is tartalmazó, összesen 306 343 305 Ft vállalkozói díj ellenében - az óvoda és az iskola felújítására vonatkozóan a 2006. augusztus 15-ei szerződés tárgyát képező egyéb munkák vonatkozásában pedig 2006. november 30-ai teljesítési időponttal.

Az alperes vállalta, hogy a megvalósításhoz szükséges pénzügyi fedezetet az OTP Bank Rt. ...-i Fiókjánál vezetett megjelölt számú számláról biztosítja.

A szerződés a felperes számára biztosította a szerződéses összeg 80 %-áig szakasz számlák benyújtásának a lehetőségét azzal, hogy a végszámla a hiánymentes műszaki átadás lezárását követően nyújtható be, de abból az alperes az egyéves utó-felülvizsgálatig, illetve a felperes által megajánlott 1 + 2 éves utó-felülvizsgálatig az ott megállapított szavatossági hibák kijavításáig a bruttó vállalkozási díj 3 %-os mértékének megfelelő összeg kifizetését visszatarthatja. Az alperes a felperes 5 példányban benyújtott számláját a számla befogását követő 60 + 120 napon belül átutalással egyenlíti ki, a számla benyújtásának feltétele pedig az alperes képviselőjének az előzetes teljesítményigazolása.

Felperes tudomásul vette, hogy előleg nyújtására lehetőség nincs.

A felek a szerződésüket 2006. november 16-án akként módosították, hogy a szerződés tárgyát képezi a tanuszkoda próbaüzemének megtartása is, emiatt a teljesítési határidő 2006. november 30. napjáról 2007. március 15. napjára módosul a „részhatáridők változatlanul hagyása mellett”, és a vállalkozói díj az eredeti összeg helyett (49 014 929 Ft összegű ÁFÁ-t tartalmazó) 294 089 573 Ft prognosztizált átalányáron kerül elszámolásra.

Módosították a szerződés 2. számú mellékletében részletezett műszaki és pénzügyi ütemezését is akként, hogy a felperes 4 szakasszámlát és egy végszámlát nyújthat be, az utóbbit 104 334 188 Ft bruttó összegben, 2007. március 1-jei tervezett időpontban.

A felperes 2006. február 24. és november 27. között benyújtott 4 db szakasszámláját az alperes az azokban megállapított fizetési határidő előtt átutalással hiánytalanul teljesítette.

A 2007. március 21-ei keltezésű ... sorszámú, 2007. szeptember 21-ei fizetési határidejű bruttó 61 678 670 Ft összegű, és a ... sorszámú, 2007. április 3-ai keltezésű, 2007. október 3-ai fizetési határidejű bruttó 61 140 776 Ft összegű számlák teljesítésére pedig 2007. április 11-én 36 263 088 Ft-ot, 2007. április 23-án 3 236 785 Ft + 36 343 426 Ft-ot, 2007. szeptember 4-én pedig 45 978 829 Ft-ot utalt a felperes számlájára.

A 2008. december 16-án benyújtott hitelezői kérelemre a ... Megyei Bíróság 2009. június 8-ai kezdő időponttal elrendelte a felperes felszámolását, felszámolóként a M. Zrt-t (a továbbiakban: felszámoló) jelölte ki.

A felszámoló megállapította, hogy „...-i Általános Iskola és Óvoda felújítása és bővítése tanusodával” kivitelezésére megkötött vállalkozási szerződés alapján a felperes által 2006. február 24-től 2007. április 3-ig benyújtott számlák szerinti összes (bruttó) 294 089 572 Ft számlaértékből 293 092 254 Ft pénzügyi teljesítése történt meg. A különbséggént mutakozó 997 318 Ft tartozás fennállásáról a felperes könyvelése az alperest a 2008. február 2-ai egyenlegközlőben tájékoztatta, amelyre válasz nem érkezett.

A projekthez tartozó tanusodai próbaüzemmel kapcsolatban az alperesnek további 1 702 683 Ft összegű közműdíj tartozása keletkezett. Ezen kívül a felperes 2007. április 11-én 6 500 000 Ft összegű kölcsönt nyújtott az alperesi önkormányzatnak. Az alperes 2007. június 21-én „kölcsön visszafizetés” címén a felperes számlájára átutalt 2 700 000 Ft-ot, ezt a felszámoló az alperes számla- és közműtartozásába számolta be. Így az adós irataiból megállapítható további teljesítés hiányában az alperest a 2009. október 30-án kelt (2009. november 2-án átvett) levelében a 6 500 000 Ft kölcsön visszafizetésére szólította fel, amit az alperes polgármestere - a jogalapot és az összecszerűséget is vitatva - 2009. november 3-ai válasziratában megtagadott.

Az elsőfokú bíróság a felperes - felszámolója útján - 2010. május 10-én előterjesztett kérelmére kibocsátott 16.Gpk.../2010/2. számú fizetési meghagyásban az alperest 6 500 000 Ft és annak a 2007. április 11-étől járó törvényes kamata megfizetésére szólította fel.

Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetét - annak elismerése miatt, hogy a 2007. április 11-én nyújtott 6 500 000 Ft kölcsönből 2007. június 21-én 2 700 000 Ft törlesztésre került, a fennmaradó 3 800 000 Ft kölcsöntartozás és a 997 319 Ft számlatartozás együttes összegére - 4 536 858 Ft-ra leszállította, és annak immár a felszámolás kezdő időpontjától 2009. június 8-ától járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamataival történő megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a felperes eredeti és módosított keresetének is a teljes elutasítását, és a perkölségében való marasztalását kérte elsődlegesen annak a jogalapját és az összecszerűségét is vitatva. Másodlagosan pedig arra tekintettel, hogy állítása szerint a kivitelezéssel kapcsolatban felmerült, és a vállalkozási szerződés szerint a vállalkozót terhelő közműdíjakat (energia költségeket) ténylegesen a felperes helyett az alperes viselte, így - véglegesen fenntartott nyilatkozatában - 2 134 987 Ft felperes által megtérítendő energiaköltség, és annak a 2007. június 1. napjától számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata erejéig a felperes teljes jogszerű követelésével szemben beszámítási kifogást terjesztett elő.

Alperes az elsőként előterjesztett érdemi ellenkérelme indokaként arra hivatkozt, hogy a felek között kölcsönszerződés soha nem jött létre, a perben ilyen címen követelt 6 500 000 Ft azért lett alperes részére 2007. április 21-én átutalva, hogy a felperes utolsó számláinak saját erő részét az alperes ki tudja fizetni, és így előrehozható legyen az egyébként 120 napos határidővel kitűzött szállítói követelés támogatott részének kiegyenlítése, amely kifejezetten a felperes kérésére és érdekében történt.

A felek szándéka tehát az volt, hogy az összeg nem kerül visszafizetésre, hanem be tudják az alperesnek azokba a többletköltségeibe, amelyek abból keletkeztek, hogy a kivitelezés időszakában felmerült többlet gáz-, és villanyáram költségeket (amelyeket a szerződés szerint a felperesnek kellett volna a vállalkozói díj terhére viselnie) a felperes helyett kifizette, utólagos elszámolást feltételezve. A felek szándékának megfelelően a

„kölcsonnek" nevezett 6 500 000 Ft-ból 2 700 000 Ft-ot az alperes különböző jogcímen a felperesnek visszautalt, a többi 3 800 000 Ft-ra azonban a felperes nem jelentett be követelést.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást követően a 42. sorszámon meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 2 662 330 Ft-ot, és annak a 2009. június 8-tól kezdődően a kifizetés napjáig járó - a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű - késedelmi kamatát, valamint az államnak - külön felhívásra - 230 300 Ft eljárási illetéket.

A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította, és úgy rendelkezett, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik, míg az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 159 700 Ft illetéket az állam viseli.

Az ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság a Ptk. 523. § (1) bekezdésének rendelkezéseit ismertetve, az alperes tagadásával szemben megállapíthatónak találta, hogy a 6 500 000 Ft 2007. április 11-én történt átutalásával az alperes ilyen összegű kölcsönt vett fel a felperestől, mivel a perben az alperes maga is elismerte, erre azért volt szükség, hogy a felperes részére a vállalkozói díj kiegyenlítéséhez szükséges önerőt meg tudja fizetni.

A továbbiakban az alperes beszámítási kifogásának megalapozottságát a Ptk. 296. §-a alapján vizsgálva a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerinti bizonyítási szabály szerint egyrészt a felperes - kereset leszállítást megalapozó - perbeli beismerése alapján megállapította, hogy a felek szerződési kikötése értelmében (amely szerint a kivitelezéssel kapcsolatban felmerült közüzemi költségeket a vállalkozónak kell viselnie) az alperes részéről 2007. június 21-én 1 702 683 Ft-nak a felperes részére történt átutalása a teljesítés címezése ellenére az alperes részéről tartozatlan fizetés volt, ezért az az alperes kölcsöntartozásába beszámítható.

Nem fogadta el azonban a kölcsönnek az 1 702 683 Ft-ot meghaladó részébe az alperesi követelések elszámolásának bizonyítékeként azt az alperesi hivatkozását, miszerint az elszámolás úgy történt meg, hogy a felperes az 1 702 000 Ft átutalást követően a fennmaradó összeg elszámolását nem kérte a felmerülő energiaköltségekre figyelemmel.

Ezzel szemben a perben beszerzett (K-I.F. villamos biztonságtechnikai igazságügyi szakértő által készített) igazságügyi műszaki szakértői vélemény alapján összesen 2 134 987 Ft-ban állapította meg a ...- Általános Iskola - Óvoda és tanuszoda felújítási és létesítési munkálatai során a vállalkozó által felhasznált összes energiának az alperes által viselt azt a költségét, amelynek megtérítése, illetőleg elszámolása az alperes részére még nem történt meg, így annak a perben történő beszámítására a kifogása alapján igényt tarthat.

Miután az alperes részéről egyéb beszámításra alkalmas követelés meglétét nem találta bizonyítottnak, az alperest az energiaköltség elszámolása után fennmaradó 2 662 330 Ft és ennek a késedelembe esés időpontjától járó kamatai megfizetésére kötelezte.

Azt figyelembe véve és értékelve, hogy az elsőfokú eljárás során a szakértői vizsgálat költségeit 123 600 Ft-ban az alperes előlegezte, az elsőfokú bíróság úgy döntött, hogy a Pp. 81. §-a alapján a felek a felmerült költségeiket a pernyertesség-pervesztesség arányaira figyelemmel maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.

Annak megváltoztatásával elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan „a beszámítani kért összeg helyes számításával a marasztalási összeg csökkentését”, és a felperesnek az első- és másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának az a megállapítása, miszerint kölcsön jogcímén 2007. december 31-én a felperes részéről az alperes felé 4 536 858 Ft követelés állt fenn, sem a jogalap, sem az összepszerűség tekintetében nem megalapozott. Azzal érvelt, hogy e tény bizonyítására az elsőfokú bíróság által ilyenként elfogadott, az alperes főkönyvelője Hné I.E. által 2008. november 7-én adott tájékoztató a mérlegbeszámoló adataival együtt sem alkalmas bizonyíték. A mérleg „egyéb kölcsönök” sorában feltüntetett 3 800 000 Ft ugyanis nem bizonyítja, hogy ez a követelés az alperessel szemben áll fenn, különös tekintettel arra, hogy a felperes könyvelőjének az alpereshez intézett 2008. február 8-án készített egyenlegközlő levelében ez nem szerepelt. Ezzel szemben a per adatai között rendelkezésre álló okirati bizonyítékok szerint a felperesnek 2007. december 31-én, illetve 2008. február 8-án követelése az alperessel szemben nem állt fent, ennek ellenkezőjét a felperes a perben nem bizonyította.

A fellebbezés szerint a jogalapon túl a marasztalás összepszerűségét sem lehet az ítélet indokolásában szerepeltetett számokból levezetni. A beszámított alperesi követelés összepszerűsége hibás, mivel a szakértő által megállapított - az alperes által a felperes helyett finanszírozott - energiaköltséget növelni kell 1 702 000 Ft próbaüzemi költséggel.

Sérelmezte az alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete meghozatalánál figyelmen kívül hagyta, miszerint a per során az alperes bejelentette, a beszámítani kért összeget a Ptk. 301/A. §-a szerinti, a gazdálkodó szervezetek között irányadó 2007. június 1. napjától a megfizetés napjáig számított késedelmi kamattal növelt összegben kéri megállapítani. Ebből kifolyólag a beszámítás jelentős mértékben alacsonyabb összegben történt, mint amire a megalapozott alperesi igény irányult.

Azt is kifogásolta a fellebbezés, hogy „a kamatszámítás az elsőfokú ítéletben teljesen következtelen módon történt”. Az alperesi számítás szerint 3 800 000 Ft összegű felperesi követeléssel szemben a késedelmi kamattal növelt szakvélemény szerinti energiaköltséget kell beszámítani, ami 2012. június 30-ával bezárólag 3 693 526 Ft, így a marasztalás maximum 106 474 Ft lehetne, ezért ennek, és késedelmi kamata megfizetésére lehetett volna kötelezni az alperest.

A fellebbezés támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését is.

Ezzel kapcsolatban azzal érvelt, hogy a per kezdetén érvényesített 6 500 000 Ft követeléshez képest a felperes még az elsőfokú ítélet helybenhagyása esetén is nagyobb mértékben lett pervesztes, az ítélet másodfokon történő módosítása esetén pedig még inkább eltolódhat a pernyertesség-pervesztesség aránya. Kérte ezért ennek megfelelően a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezés módosítását is.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltségében történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság sem eljárásjogi, sem anyagi jogi szabályt nem sértett, kellő bizonyítási eljárás lefolytatása után hozta meg a jogszabályoknak megfelelő, mindenben alátámasztott határozatát.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét elutasító rendelkezéseit.

A marasztaló ítéleti rendelkezések ellen benyújtott alperesi fellebbezés kisebb mértékben alapos, túlnyomórészt alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által eljárásjogi szabálysértés nélkül megállapított tényállást az ítélet tábla a másodfokú ítélezése alapjául elfogadta.

A nem vitás tényállás szerint a felperes részéről az alperesnek 2007. április 11-én történt 6 500 000 Ft átutalását az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a felek között a Ptk. 523. §-ának (1) bekezdése szerinti kölcsön jogviszonyt létrehozó jogi tényként, figyelemmel arra, hogy az alperes azt az állítását, miszerint a felperes ezt a pénzüsszeget visszafizetési kötelezettség nélkül adta részére, a felperes tagadásával szemben bizonyítani nem tudta. A visszafizetési kötelezettséggel történt pénzüsszeg átadása és elfogadása pedig attól függetlenül kölcsönszerződés létrejöttét eredményezte, hogy a pénz átadása milyen célból történt.

A Ptk. 523. §-ának (1) bekezdése értelmében ezért az alperesnek a felperes felé kötelezettsége keletkezett a kölcsönösszeg visszafizetésére, ami a felperes keresetindítását a jogalapot tekintve megalapozta, figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződésből eredő követelést a felperes felszámolása iránti eljárás megindítása nem szüntette meg.

Téves az alperesnek a leszállított kereseti követelés teljes összegével szembeni beszámítási kifogása megalapozottságával kapcsolatban elfoglalt fellebbezési álláspontja és érvelése is.

Az elsőfokú bíróság a felek perbeli nyilatkozatai, és az alperes érdekkörébe tartozó releváns tények bizonyítottsága, illetőleg bizonyíthatatlansága alapján helytállóan alkalmazta a Ptk. 296. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat, amikor nem találta megállapíthatónak, hogy az alperesnek a felperessel szemben keletkezett megalapozott követelése a felperes felé még fennálló kölcsöntartozását teljes egészében megszüntette.

Abban ugyanakkor az ítélet tábla osztotta a fellebbezés álláspontját, hogy a jogszerűen érvényesített felperesi követelésbe beszámítható, megalapozott alperesi követelés összegének meghatározása az elsőfokú bíróság részéről - részben a fellebbezésben felhozott, részben az alábbiakban részletezendő eltérő okok miatt - helytelenül történt, ami az alperes marasztalásának összecszerűségében az elsőfokú ítéletet részben megalapozatlanná teszi.

A beszámítás a Ptk. 296. §-ának (1) bekezdésében meghatározott nyilatkozat, amellyel a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését tartozásába beszámíthatja. A beszámítás a perben kifogással történik. A beszámítási kifogás az alperes egyoldalú nyilatkozata, amelynek célja, hogy a saját követelése erejéig a felperes követelését megszüntesse. A beszámítási kifogás tehát a beszámítani kért összeg erejéig a felperes követelésének elismerését is jelenti. A beszámítási kifogás ennél fogva nem kereset, a perben nincs önálló léte (Legfelsőbb Bíróság Gfv.IV.32.270/1998/4.).

A feleknek a perben előterjesztett nyilatkozatai alapján az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az alperes a perben a beszámítási kifogás előterjesztésével nem a közöttük létrejött vállalkozási szerződés elszámolásából keletkezett valamennyi, hanem kizárólag a vállalkozás teljesítésével összefüggésben felmerült energiaköltségek felperes helyett megfizetett összegeinek az elszámolása iránti igényét kívánta érvényesíteni, ily módon elenyésztette a felperes teljes kereseti követelését.

A Ptk. 296. §-ának (1)-(2) bekezdéséből következően, a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján az érdemi ellenkérelmének megfelelő pernyertességéhez az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes kölcsönkövetelésével szemben van az annak összegét elérő - vagy meghaladó - „A ..., ... szám alatt lévő általános iskola és óva felújítása és bővítése tanuszkodával” kivitelezése során azzal összefüggésben keletkezett olyan energiaköltség, amelyet a felperes helyett az alperes viselt.

A fellebbezési eljárásban sem vitatottan, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes szakértői bizonyítás eredményeként 2 134 987 Ft összegű ilyen költsége felmerülését, és ezáltal a felperes keresetével szemben beszámításra alkalmas követelése fennállását bizonyította.

A felperes a 2012. január 26-ai tárgyaláson bejelentett keresetmódosításával (13.G.15-10-.../39. sorszámú jegyzőkönyv 1-2. oldala) a felperes az alperes marasztalásának javára megítélhető összegét 1 702 683 Ft-tal leszállította (Pp. 146. § (1) bekezdés, 215. §-a), az alperest terhelő bizonyítás eredményének megállapításánál ezt az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperesnek az alperes részéről ilyen összegű követelés fennállásának elismeréseként, amely ezáltal - beszámítási kifogása folytán - felperesnek az alperessel szemben keletkezett kölcsönkövetelése fennállását ezzel egyező összegben a Ptk. 296. §-ának (2) bekezdése alapján, megszüntette.

A felperes ezzel ugyanis egyrészt beismerő nyilatkozatot tett, azaz a bíróság előtt tett kijelentésével az alperes által az 1 702 683 Ft összegű költsége keletkezésével kapcsolatban állított tények valóságát elfogadta, másrészt jogelismerést is tett, mert az 1 702 683 Ft megfizetése iránt az alperes részéről vele szemben támasztott jogot egészben fennállónak, valónak nyilvánította ki.

Figyelman kívül hagyta ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes a 2011. január 17-én benyújtott 15. sorszámú előkészítő iratában is ilyen elismerő és egyben beismerő nyilatkozatot tett, összesen 261 459 Ft összegű a 2007. május 1. és május 31. közötti időszakban felmerült gáz-, és villamos energia költségre vonatkozóan, és ennek megfelelően a keresetét ezzel az összeggel le is szállította.

Ennek a perbeli nyilatkozatának ugyanaz a joghatása, mint az előzőnek az alperes beszámítási kifogása további 261 459 Ft-ra vonatkozóan megalapozott, ezáltal a felperes kereseti követelését azonos összegre elenyésztette, így az a módosított összeget alapul véve (4 536 858 Ft - 2 134 980 Ft + 1 702 683 Ft + 261 459 Ft) 2 480 871 Ft tőkeösszegre bizonyult megalapozottnak.

Osztotta az ítéletábra a fellebbezés álláspontját abban is, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéssel hagyta figyelmen kívül, hogy az alperes a 2012. március 12. napján 40. sorszám alatt benyújtott előkészítő iratában a keresetmódosítással összefüggésben érdemi védekezésként előterjesztett beszámítási kifogását akként módosította, hogy a felperes leszállított kereseti követelésével szemben a helyette viselt 2 134 987 Ft energiaköltség, és ennek 2007. június 1. napjától számított a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata iránti követelését kívánja beszámítani.

A Ptk. 297. §-ának rendelkezései ugyanis nem tiltják a követelésbe kamatkövetelés beszámítását, így az ha az egyéb törvény feltételek fennállnak lehetséges. A Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesnek a felperessel szemben fennálló bizonyított pénzkövetelése után a törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamat külön kikötés

nélkül is jár, így az adott esetben a 2 134 987 Ft tőkeösszeg után felszámítható kamatkövetelés perben történő beszámításának sem volt jogszabályi akadálya.

Az elsőfokú bíróság azonban az alperes késedelmi kamatkövetelésének megállapítását elmulasztotta, így elmaradt az ezzel kapcsolatos beszámítási igény elbírálása is. Ez azonban az adott esetben nem volt olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet egészbeni, vagy részbeni hatályon kívül helyezését indokolta volna, tekintettel arra, hogy a kamat összegének megállapításához szükséges valamennyi peradat - a bizonyítás kiegészítése, vagy új bizonyítás lefolytatásának szükségessége nélkül - rendelkezésre állt.

Ezért az ítélet tábla a jogerős ítélet indokolását az alábbiak szerint kiegészíti:

A perben beszerzett, a felek részéről e részében nem vitatott - ezért az ítélet tábla által is aggálytalannak elfogadott - igazságügyi műszaki szakértői vélemény megállapítása szerint az alperes által a felperes helyett megfizetett, összesen 2 134 987 Ft költség a perbeli kivitelezéssel összefüggésben, 2004. január 1-je, és 2007. május 31-e közötti időszak villamos energia, földgáz és hálózati vízfogyasztással összefüggésben időszakonként különböző részösszegekben teljesített kifizetések miatt keletkezett.

Arra a Legfelsőbb Bíróság által kialakított következetes bírósági gyakorlatra tekintettel, miszerint részteljesítés esetén a késedelmi kamatot középarányos időponttól kell számítani, a jelen esetben nem volt akadálya annak, hogy az alperes a 2 134 987 Ft összegű követelésének a 2007. június 1. napjától járó késedelmi kamat megfizetése iránti igényét érvényesítse beszámítási kifogásként, amely nyilatkozata pedig a bíróságot az érdemi döntése meghozatalánál köthette a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése, és a Pp. 215. §-a szerint.

A Ptk. 301/A. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a Ptk. 301. §-a, és a 301/A. §-ának (2) bekezdése szerint a felek külön megállapodásának hiányában a pénztartozás után a késedelmi kamat mértéke gazdálkodó szervezetek között a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege.

Ennek megfelelően a 2 134 987 Ft összegű tőkekövetelése után az alperesnek a felperestől a 2007. június 1-től 2012. október 2-áig terjedő 1951 napra - a mellékelt táblázat szerinti részszámítások alapján - összesen 1 635 367 Ft összegű késedelmi kamat is jár.

A számítás részletei a késedelembe eséstől a befejező dátumig				
Időszakok		Eltelt napok száma	Kamatösszeg	Kamatmérték (%)
Kezdő dátum	Befejező dátum			
2007.06.01.	2007.06.30.	30	26 322	15
2007.07.01.	2007.12.31.	184	749	14.75
2008.01.01.	2008.06.30.	182	941	14.5
2008.07.01.	2008.12.31.	184	366	15.5
2009.01.01.	2009.06.30.	181	982	17
2009.07.01.	2009.12.31.	184	584	16.5
2010.01.01.	2010.06.30.	181	280	13.25
2010.07.01.	2010.12.31.	184	843	12.25
2011.01.01.	2011.06.30.	181	987	12.75
2011.07.01.	2011.12.31.	184	915	13
2012.01.01.	2012.06.30.	182	632	14
2012.07.01.	2012.10.02.	94	76 766	14

Ennek az összegnek a felperes jogszerű követelésébe történő beszámítására az alperes alappal tartott igényt.

Annak megállapításánál azonban, hogy az alperes perbeli beszámítási nyilatkozatának milyen kihatása volt a felperes jogszerű kereseti követelésére, tisztázni kellett azt is, hogy

a beszámítás idejének tekintett, jelen határozathozatal időpontjában mennyi a felperes alperesi ellenköveteléssel szemben álló jogszerű követelésének a teljes összege.

A Ptk. 301. § (1) bekezdésének és a 301/A. § (1)-(2) bekezdésének már idézett rendelkezései értelmében 2 400 871 Ft összegű tőketartozás után az alperes ezen összeg 2009. június 8. napjától 2012. október 2. napjáig terjedő időre (ami 1213 nap) a Ptk. 301/A. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatát is köteles a felperesnek megfizetni. Ennek összegét - a mellékelt táblázatban közölt számítás alapján - az ítélet tábla összesen 1 094 037 Ft-ban állapította meg.

A számítás részletei a késedelembe eséstől a befejező dátumig				
Időszakok		Eltelt napok száma	Kamatösszeg	Kamatmérték (%)
Kezdő dátum	Befejező dátum			
2009.06.08.	2009.06.30.	23	25 719	17
2009.07.01.	2009.12.31.	184	700	16.5
2010.01.01.	2010.06.30.	181	750	13.25
2010.07.01.	2010.12.31.	184	262	12.25
2011.01.01.	2011.06.30.	181	798	12.75
2011.07.01.	2011.12.31.	184	339	13
2012.01.01.	2012.06.30.	182	143	14
2012.07.01.	2012.10.02.	94	86 326	14

Mindezekre tekintettel a felperes jogszerű követeléseibe az alperes megalapozott ellenkövetelésének beszámítását, és annak a Ptk. 296. §-ának (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményét az ítélet tábla a Ptk. 293. §-ában írt rendelkezés alkalmazásával a következők szerint állapította meg:

Az alperesnek járó 1 635 367 Ft összegű késedelmi kamatkövetelés teljes egészében megszüntette az általa a felperesnek fizetendő, összesen 1 094 037 Ft összegű késedelmi kamattartozást. A különbözetként fennmaradó 541 330 Ft kamatköveteléssel csökken az alperes 2 400 871 Ft összegű tőketartozása, amelynek fennmaradó összege a két összeg különbözete, azaz 1 859 541 Ft.

Miután az alperes a tartozásával szemben további beszámításra alkalmas követelés fennállását - az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján - nem bizonyította, és e vonatkozásban a fellebbezése sem volt eredményes, a felperes javára ennek megfizetésére köteles, és köteles ezen összeg után a felperesnek a késedelem további időszakára (a tartozás kifizetéséig) a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatot is megfizetni.

A fentiek miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett részét nem érintve - a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a marasztalás tőkeösszegét 1 859 541 Ft-ra leszállította, az alperes késedelmi kamatfizetésének kezdő időpontját pedig 2012. október 3. napjára változtatta, és a kereset ezt meghaladó részének elutasításával hagyta helyben az ítélet fellebbezéssel támadott egyéb rendelkezéseit.

A másodfokú döntés értelmében megváltozott a felek pernyertesség-pervesztességének aránya. A felperes 1 859 541 Ft tekintetében lett pernyertes, míg - a bírósági gyakorlat szerint ideértve a kereset leszállítása folytán a leszállított kereseti részt is - 4 910 459 Ft vonatkozásában vált pervesztessé, ami 29 %-os pernyertességet eredményezett.

Ezért az ítélet tábla - a fellebbezést az elsőfokú ítélet perköltség rendelkezését támadó részében már nem vizsgálta - az ügyvédi munkadíjból és szakértői költség előlegezéséből származó perköltségébe a felperesnek az ügyvédi munkadíjból keletkezett, pernyertességével arányos perköltségét beszámította, és a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a különbözet, mint elsőfokú perköltség megfizetésére az alperes javára a felperest kötelezte.

Az ügyvédi munkadíj összegét, a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése szerint hivatalból, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján (27 %-os ÁFÁ-val növelten) az alperes oldalán 311 814 Ft-ban, a felperes vonatkozásában 118 080 Ft-ban határozta meg, amelynek különbözeteként az alperes javára mutató 193 734 Ft ügyvédi költséghez hozzászámította az alperes által előlegezett 123 600 Ft szakértői költség pernyertességével arányos 71 %-át, ami 87 756 Ft. Ennél fogva a felperest (193 734 Ft + 87 756 Ft, kerekítve) 280 000 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A megváltozott pernyertességi arány miatt változtatta meg az ítélet tábla a felperes által az államnak megfizetendő le nem rótt kereseti illeték összegét is, a 390 000 Ft le nem rótt illetékből a pervesztességgel arányos összegére felemelve azt.

Az alperes fellebbezése kisebb részben (802 789 Ft összegben) vezetett eredményre, míg nagyobb részben (1 859 511 Ft marasztalás vonatkozásában) a másodfokú eljárásban is pervesztessé vált. Ezért a felperesnek a hivatkozott IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint megállapított 59 000 Ft összegű ügyvédi díjból származó perköltségébe az alperes oldalán 25 500 Ft összegben meghatározott ügyvédi díj miatt felmerült perköltséget az ítélet tábla a különbözetként mutató 33 500 Ft másodfokú részperköltség megfizetésére kötelezte az alperest a felperes javára a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az alperes „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdésének b.) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán a fellebbezési eljárási illetéket nem róta le. Ezért az ítélet tábla a 802 789 Ft illetékalap után (amelyben a felperes a fellebbezési eljárásban pervesztesnek minősült) az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékben számított le nem rótt illeték megfizetésére a felperest a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és a 15. §-ának (1), (3) bekezdése alapján kötelezte azzal, hogy a le nem rótt fellebbezési illeték fennmaradó része az alperes személyes illetékmentessége folytán a rendelet 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2012. október hó 02. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó